

V, 82.

2.417a

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. XVI

VT
SERENISSIMO. PRINCIPI. AC. DOMINO
DOMINO
FRIDERICO
MARGGRAFIO. BRANDENBVRGI. DVCI. BORVSSIAE
RELIQVA
SIDERI. TEMPORA. PER. HAEC. NVBILA. CANDIDISSIMO
DE. DIE. NOMINALI

D. VII. MART. A. R. S. c1313cclviii

H. L. Q. C

PIE. GRATVLANTES
BENEVOLE. AVDIANT
QVOT. QVOT. IAM. TENET. VRBS
LITERARVM. FAVTORES
QVA. PAR. EST. OBSERVANTIA. ROGAT
CVRIANI. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS. A. M
CAESAREAE. FRANCISCEAE. LIBERALIVM. ARTIVM. ACADEMIAE. CONSILIAR.
FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC.
HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITTERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

Pars II.

QVINAM SALTUS HERMVNDVRORVM TERRAE
FINES NATVRALES?

Index dictorum.

§. I. Num *saltus*?

§. V. Num GABRETA?

§. II. Num *quiuis*?§. VI. Num HERCYNIVS *in genere*?

§. III. Num SVDETORVM?

§. IIII. Num FICHELBERG?

§. I.

Arboribus suis horror inest, 1.) si densius constitae adeo opacant humum, ut vel ipsi fontes pellucidissimi adpareant nigri. Non tamen quodlibet nemus ita atrum, ut horreat umbra, et alterum alterius arceat finibus, quin sit filua, qua olim *Germania* nostra in vniuersum *horrida* 2.) et *magna ex parte inuia*, 3.)

§. II.

Silua autem *infinitae magnitudinis* est *pro natiuo muro obiecta*, ut gentem ab alterius gentis *iniuriis incursionibusque prohibeat*. 1.) Nam vel adhuc exercitus numerosissimi formidant saltus, quippe qui furtis belli mirum in modum fauent, nec facile in eos penetrant non secus, ac si essent inuii atque clausi, praesertim si simul, ut plerumque, montibus asperi. Iam cum mens mea non dum est hylagraphiam HERMVNDVRORVM componere, quae impleuerit plures paginas, quam quidem iam vacant, quoniam eorum regio patientissima arborum et valde frugifera; satis habeo, istos saltus nominare, qui HERMVNDVROS ab aliis dirimunt, maxime tum regionum termini. 2.)

§. III.

1.) Vt cecinit Lucaeus Pharsal. Lib. III. vs. 411.

2.) Tacito de Sit. Morib. et Popul. German. Cap. V. n. 1.

3.) Melae de Sit. Orb. Lib. III. Cap. III. p. 250. Ed. Gronouianae.

§. II. 1.) Quae sunt verba rei militaris peritissimi pifcorumque da-

cum sagacissimi non minus quam prudentissimi Iulii de Bell. Gall. Lib. VI. Cap. X. n. 7.

2.) Vt censuerunt ab Eckhart de Reb. Franc. Orient. Lib. I. §. X. p. 7. et III. de Iulii de Expedit. Rom. in Germaniam §. XXXII. p. 31.

§. III.

SVDETORVM dorsum, quantum quidem fuerit, tegit vel in hunc vsque diem silua continua et pro conditione nostrae tempe-
 statis densissima atque opacissima. 1.) Cingit autem isthoc Bohe-
 miam a latere HERMVNDVRORVM. 2.) Ita vero 3.) in Thuringia
 exfurgere nequit, et simul effusus Visurgi, 4.) Sala, Moeno, Egra
 ac Nauo 5.) annibus Bohemiae latus occidentale cingere ad Da-
 nubium, 6.) ni ea est Thuringia, quae se medio aeuo ad Danubium
 vsque extendit. 7.)

§. III.

Quantum autem FICHTELBERG noster 1.) distat ab illo
 prisca aevi, si quidem eius silua hinc inde fuit excisa, vbi olim fe-
 riarum lustra, iam ab hominibus culta atque coarctata; non dum
 tamen honore suo adeo orbatus est, quin vertex eius vel vt co-
 mati adpareant. Frequentia villarum qua qua versum circa
 istud iugum 2.) *reut rodeue* 3.) praefertentium, quippe quae ab
exciscenda silua nomen fuerunt sortitae, abunde arguit, 3.) quanta
 latitudo ac longitudo istius saltus fuerit, vt moeniis altissimis et
 aheneis praestiterit.

Z 2.

§. V.

<p>1.) Quod docent P. prior huius In-
 terfectionis §. III, extr.</p> <p>2.) Quod dubitantem conuincat idem
 §. III.</p> <p>3.) Quae sunt ipsa verba Clauerii
 German. Antiq. Lib. III, Cap.
 XXVIII. vnde transcripsit, quanti-
 us eum haud nominat, Brechen-
 macherus Notit. Antiq. Sueu. §.
 XIII. nota o) in Consultisf. We-
 gelini Thes. Rer. Suenic. Tom. I,
 p. 81.</p> <p>4.) Quae longe hinc oritur. Vid.
 Iunkerum Geograph. German.
 Med. Aeu. P. II, Cap. II, Sect. I,
 p. 140.</p> <p>5.) Quorum ortum monstraui Parte
 priori §. III.</p> | <p>6.) Quod est Fichtelberg, vt adpa-
 ret ex Partis superioris §. III.</p> <p>7.) Ex indicio Eccardi ad Leibnitii
 Origines Francorum §. VIII p. 250.
 §. III. 1.) De quo eadem P. priori
 §. III.</p> <p>2.) Quae denuo huc cogere, non est
 opus, modo si haud grauatim re-
 spicias ad §. XXXVII. libelli, quo de-
 monstraui, Curiam Regnitianam
 Serenis. Burggraf. Norimberg.
 Aug. Hohenzoller. Stirp. citius,
 ac vulgo creditur, fuisse urbem.</p> <p>3.) Quod istas adpellationes indicare,
 iam indicauit Iunkerum Geograph.
 German. Med. Aeu. P. II, Cap. II,
 Sect. II, p. 144.</p> |
|--|--|

§. V.

Hanc, sunt, 1.) qui faciunt 2.) τὴν ΓΑΡΡΗΤΑΝ siue 3.) ΓΑΡΡΗΤΑΝ, ni potius prisca plane incognitam, 4.) saltem nomen Pini-feri renouituris. 5.) Cui minus haec placuerit sententia, transierit in aliorum cum istis Sudetis 6.) iungentium hanc et ad Thuringicum saltum extendentium, 7.) uel etiam pro *Hartica* habentium. 8.) Quicumque subscribas, teget latus HERMVNDVRORVM.

§. VI.

Contigeruntne uero HERCYNIAM filuam HERMVNDVRI? Colligas hoc ex Caesare scribente: 1.) *Huius Hercyniae filuae - - - latitudo VIII. dierum iter expedito patet. - - Oritur ab Heluetiorum 2.) et Nemetum et Rauracorum sinibus, rectaque fluminis Danubii*

- 1.) Althamerus ad Taciti German. Cap. V. n. 1. Cap. XXVIII. n. 4. et Cap. XXXII. n. 2. Cluuerius German. Antiq. Lib. III. Cap. XXVIII. Lehmannus Theatr. Hist. Memorabil. Misn. Montan. Super. Sect. I. Cap. II. p. 7. seq. Pregizerus de Gent. et Regn. Europ. ex Sueuis Contin. Th. XX. in Consultissimi Wegelini Thef. Rer. Sueuic. Vol. I. p. 271. Weintrichius de Primis Tractus Hennebergensis Incolis ac Pagis p. 5. Cellarius Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. V. §. XXXIII. Spenerus Notit. German. Antiq. Lib. II. Cap. III. §. V. et nota (h) p. 90.
- 2.) Strabonis Γεωγραφ. Lib. VII. p. 449.
- 3.) Ptolemaei Γεωγραφ. Ἰσθμῶν. Lib. II. Cap. XI.
- 4.) Ex indicio §. V. Partis prioris huius Interfectionis.
- 5.) Quorum fax et tuba Agricola, cuius uestigia ego legens in prom-

tu habeo rationes, quae istam vulgi Latinorum adpellationem in ius uocant, suo tempore in publicum exponendas.

6.) De quibus §. III.

7.) Quod fecerunt Cluuerius German. Antiq. Lib. III. Cap. XXXVII. Durrius de Terra Aduocatorum Cap. II. §. I. Iunkerus Geogr. German. Med. Aeu. P. II. Cap. II. Sect. II. p. 143. Spenerus Notit. German. Antiq. Lib. II. Cap. III. §. V. Weintrichius de Primis Tractus Hennebergensis Incolis ac Pagis p. 5.

8.) Ut censuit Eccardus de Orig. German. Lib. I. §. CVII. p. 234. et Lib. II. §. XII. p. 281.

§. VI. 1.) De Bell. Gall. Lib. VI. Cap. XXV. non XXXIII. quod citatur Cellario Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. V. §. XXXI.

2.) Hinc factum existimo, ut Stephanus περὶ Πολέων v. Ἐρμύων Ed. Beikel. p. 351. id ὄρον Ἰτα-

nubii regione pertinet ad fines Dacorum et Anartium. hinc se flectit sinistrorsus, diuersis a flumine regionibus, multarumque gentium fines propter magnitudinem attingit. neque quisquam est huius Germaniae, qui se adisse ad initium eius siluae dicat, cum dierum iter LX. processerit, aut quo ex loco oriatur. Vindicat haec contra D. Voslii emendationem Metaphraistes Graecus: Ὁ δὲ ταῖς ἘΡΚΥΝΙΟΣ δρυμὸς, ἐννέα μὲν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνδρῶν εὐζώνω τείνει. -- ἀπὸ δὲ τῆς τῶν Ἑλβετῶν καὶ τῶν Νερμήτων, καὶ τῶν Ραυράκων ἀρχόμενος χωρίας, ἐρθείας διὰ τῆς ΠΡΟΣ ΤῶΙ ἸΣΤΡΩΙ, μέχρις ἐπὶ τὴν τῶν Δακῶν, καὶ τῶν Ἀναρτίων τείνει· ἐντεῦθεν δὲ πρὸς ἀριστερὰν καμπτόμενος, τοῦ ἸΣΤΡΟΥ ἀποτρέπεται, διὰ τε τῆς πολλῶν ἐθνῶν γῆς μέγας φέρεται. οὐδεὶς δ' ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐστίν, ὅς τις ἐξήκοντα ἡμερῶν ὁδὸν κατὰ τὸ τοῦ δρυμοῦ προσελθὼν μήκος, ἢ ἀκούσαι, ἢ τ' οὖν εὐρεῖν ἑαυτὸν τὸ τοῦ δρυμοῦ τούτου πέρασ λέγει. His paullo clariora Strabonis: 3.) Ἐν ταυτῇ ἐστὶ καὶ ὁ ἘΡΚΥΝΙΟΣ δρυμὸς, καὶ τὰ τῶν Σουηῶν ἔθνη, τὰ μὲν οἰκοντα ἐντός τοῦ δρυμοῦ, καθά ποῦ τὰ τῶν Κολδοῦλων ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ Βουιάσμου, τὸ τοῦ Μαρβοῦιδου βασιλείου, εἰς ὃν ἐκείνος τόπον ἄλλους τὲ μεταέστησε πλείους, καὶ δὴ τοὺς ὁμοειδῆς ἑαυτῷ Μαρκομάνους. -- Πλὴν τὰ γε τῶν Σουηῶν ὡς ἐγέν ἔθνη, τὰ μὲν ἐντός ὤκει, τὰ δ' ἐκτός τοῦ δρυμοῦ ὁμοῖα τοῖς Γέταις. Omnium dilucidissima eiusdem: 4) Νεπωτέρα ἐστὶ τῶν τοῦ ἸΣΤΡΟΥ πηγῶν καὶ αὕτη, καὶ ὁ ἘΡΚΥΝΙΟΣ δρυμὸς ὡς τ' ἀνάγκη τὸν ἐν τῆς Κελτικῆς εἰς τὸν ἘΡΚΥΝΙΟΝ δρυμὸν ἵεντα, πρῶτον μὲν διαπεράσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν ἸΣΤΡΟΝ, εἴτ' ἤδη δὲ εὐπετεστέρων χωρίων, ἐπὶ τὸν δρυμὸν τὰς προβάσεις ποιεῖσθαι δι' ὄροπεδιαν. Quantum autem haec sint corrupta; 5.) non tamen tantum, vt ne inde adpareat liquido, HERCYNIVM saltum fuisse Danubio contactum. 6.) In huius ripa agebant HERMVNDYRI. 7.)

Z 3

Conti-

lίας adpelleit, aequae ac Etymologicum Magnum Ἐρκύνιον δρυμὸν dicat τὸν τῆς Ἰταλίας. Fuerunt ea Salmasio et aliis suspecta, vt sarrogarent Γαλλίας vel Γαλατίας, quibus non opus esse arbitror.

3.) Γεωγραφ. Lib. VII. p. 444. seq. Nec diuertunt Velleius Paterculus Hist. Rom. Lib. II. Cap. CVIII. n. 1. et CVIII. n. 5. Tacitus Annal.

Lib. II. Cap. XXXV. et Ptolemaeus Γεωγραφ. Ἰ Φηγησ. Lib. II. Cap. XI. in vnum coacti a Cluuerio Germ. Antiq. Lib. III. Cap. XXXVII. et Itero Iter. Itin. in Mont. Bructerum S. I. p. 5. seqq.

4.) p. 448. seq.

5.) Quibus sanandis medicam adhibuit manum Casaubonus.

6.) In quo habeo consentientem Il-

Contigerit igitur etiam eosdem saltus iste, 8.) 'Ο δὲ ἘΡΚΥΝΙΟΣ δρυμὸς πικνότερός τε ἐστὶ, καὶ μεγαλόδενδρος ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς eodem auctore. 9.) Quam tutus limes, eoque tutior, si 10.) *Suderi* 11.) siue *Bohemicus* saltus, 12.) si 13.) *Fichrelberg*, 14.) si 15.) *Gabreta* 16.) sint partes ramiue vastissimi illius HERCYNII saltus!

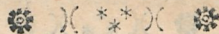
Timor

- Infrissimum Comitem Bunauium
Hist. Imp. Teuton. P. I. Lib. I.
p. 24. et 18.
- 7.) Quod docebet proxima huius interfectionis Pars §. III.
- 8.) Vt iam censuerunt Glareanus Ex-
plic. Vetust. German Pop. ad Ta-
citi German. Cap. XXXII. n. 1.
in Schardiani Operis Hist. German.
illustrantis Tom. I. p. 188. Clu-
uerius German. Antiq. Lib. III.
Cap. XXXVII. Lehmannus The-
atr. Hist. Memorabil. Misn. Mont.
Super. Sect. V. Cap. II. p. 193. at-
que Hist. Vniu. Orbis Terrarum
Baumgartenio coepta a S. R. Sem-
lero continuata P. XVII. Lib. III.
Cap. XIII. Sect. I. §. V. p. 11.
- 9.) p. 448.
- 10.) Ex sententia Albi Chron. Terr.
Misn. Tit. I. p. 10. Cluuerii An-
tiq. Germ. Lib. III. Cap. XXXVII.
Naucleri Chronograph. Vol. I.
Gen. XVII. fol. XII. Lehmanni
Theatr. Hist. Memorabil. Misn.
Mont. Super. Sect. III. Cap. I. p. 91.
et Sect. I. Cap. II. p. 9 seq. vbi ni-
ritur Dubrauius, Speneri Notit.
German. Antiq. Lib. II. Cap. III.
§. VI. Cellarii Notit. Orb. Antiq.
Lib. II. Cap. V. §. XXXI. Vetteri
ad Taciti German. Cap. XXVIII.
- n. 3. Ill. de Insi Exped. Rom.
in Cermaniam §. XXXII. in nota
subiuncta p. 32.
- 11.) De quibus satis Parte priori §. III.
- 12.) Ex sententia Auentini Annal.
Boior. Lib. I. Cap. VI. n. 25. Kran-
zii in Wandal. Lib. I. p. 6. Ote-
lii Thef. Geograph. v. *Hercymia*,
Albini Chron. Terr. Misn. Tit. I.
p. 10. Speneri Notit. German. An-
tiq. Lib. II. Cap. III. §. VI. Vet-
teri ad Taciti Germ. Cap. XXVIII.
n. 3. Eccardi ad Leibnitii Origine-
nes Francorum §. VIII. p. 250.
Meieri de Boiorum Migrationibus
p. 2. 3. 7. seqq. Rochezangi de
Iseceren in Bohemia P. I. Cap. I.
§. 2. Sommer Regn. Vannian.
Cap. I. §. I. et III. de Insi l. c.
- 13.) Ex sententia Celtis de Situ et
Morib. German. in Operis Hist.
German. Antiq. illustrantis, quod
Schardii est, Tom. I. p. 447. cui
calculus suum adiicit Albinus
Chron. Terr. Misn. Tit. I. p. 10.
item Althameri et Vetteri ad Ta-
citi German. Cap. XXVIII. n. 3.
- 14.) De quo multa Partis prioris
§. IIII.
- 15.) Ex sententia Ortelii et Cellarii
§. XXXIII.
- 16.) De qua §o superiori V.

Timor praenunciis plerumque maiorum, quam eueniunt, calamitatum interceperat oratores, quibus auditores accitum ire istam prelo paraueram, debita pietate obituros quinquagesimum primum natalem tum **CELSISSIMAE PRINCIPIS patriae MATRIS OPTIMAE**, Pridie Idus Octobres diuturno morbo ante tempus occumbentis, **FRIDERICAE SOPHIAE WILHELMINAE** beatae memoriae. Nunc demum typis describantur ea exigentibus vel vt iure suo, ne nobis inuitis disciplinam nostram deseruisse videantur, quippe quibus eius modi tabulam negamus. Bona igitur pace transeant in scholas potissimum rei diuinae magistrorum, vltimus Fridericianae, priores Philyreiae, nutriendi stipendiis in studia erogandis impares.

GEORGIUS ADAM THIERMANNVS a Patre Optimo Ioanne Burcardo Kirchenlamitii Lamitio flumini adiacentis hinc ad secundum lapidem Cantore Indefesso adducebatur liberus inter mas vnicus ex schola patria in nostrae classem quartam simulque alumneum a. d. VII. Calendas Februarias anni p. C. N. ciorcccl. Quam bene ex eo collocarit animi sui dotes, sint documento binnae orationes, quarum alteram ore patrio recitauit quarto post, quam in auditorium superius tribus abhinc annis sollenni examine fuerat introductus, mense in nataliciis **CLEMENTISSIMI** sibi suisque **PRINCIPIS de Augustae Burgrafforum Norimbergensium ex HOHENZOLLERANA stirpe prosapiae flore**, alteram nunc sermone Iudaeae exordietur, Chaldaeae beneuolentiam audientium capiet, Teutoniae nostrae exsequetur, *quae cum maxime experimur omnes, belli patriam nostram ad modum adfligentis mala esse tolerabiliora, dum superest, qui summae rei praestet*, **PRINCEPS PRAESTANTISSIMVS.**

CHRISTOPHORVS SALOMON RENNEBAVMIVS Ioannis Gottofredi, dum viueret, Iuris Peritissimi, Senatoris Spectatissimi, praematura morte tantum abfuit, vt a studio statim reuocari se pateretur hic natu minimus, vt potius per decennium numquam extra oleas vagaretur, quin constantiae suae specimina in publicum ederet sua sponte lubens. Anno, quo gymnasii primo ordini adscriptus fuerat, pro eiusdem rostris in Martinilibus vindicabat Latine *vocationem Megalandri nostri ad reformationis*

tionis opus diuinam intermanque. Anno post athenaei nostri inaugurationem ante CCCXI. annos factam memoria reuocaturus Germanice prorsa, quod eo usque a Martis insultibus Musae manserant immunes, acceptum ferebat vnice indulgentissimo Numini, cui instar omnium atque, quos nobis conciliauit, SERENISSIMO NVTRICIO, Maecenatibus Musagetis, Inspectori Grauisimo, Amplissimo Patrono et aliis alnis eorum res de meliori commendabat vorfa. Iam iterum Latine monstrabit Deum in bello.

IOANNES ROCHVS ECKHARTVS, quem Curiae nostrae natum, Doelauii vicini nutritum, filium vnicum a. d. III. Idus Iunias anni MDCCLII. Petrus Pater Probus Puhlis Generosissimis a re familiari in disciplinam tradidit nostram, cui ante tempus subduxisset adolescentem, qui inde auocantes non audiuit audiens dicto eorum alias promptissime, fors tenuior, ni lautiozem ei obtulissent Penates Splendidissimi ordinis sacri Curiani Praefulis longe Grauisissimi atque Excellentissimi. Iam sordidis curis soluto se se plane studiis adferere erat integrum. Neque id in casum, quin moribus aequae ac studiis in dies proficeret. Cum istis duobus commilitonibus in primanos cooptatus vna cum Rennebaumio eodem dicendi genere iisdem sollennibus abstergere satagebat maculam ab opere reformationis, quasi per inuidiam, ab Augustinianis ad Dominicanos translatis indulgentiarum nundinationibus, fuerit susceptum. Iam carmine vernaculo grates, quas potest maximas, quibus eas debet, agat animo, quo in quemque par est, deuoto, quibus colophonem imponent vota pro PRINCIPE CLEMENTISSIMO.

His recitatis venia mihi dabitur, vt penitus inquiram, qua de causa nobilium alii nomini suo gentilicio illud de praefigant, alii negligant, prius, quam istis hac tenus meis de schola nostra discedendi faciam potestatem.

Yb 4473

1078

ULB Halle

3

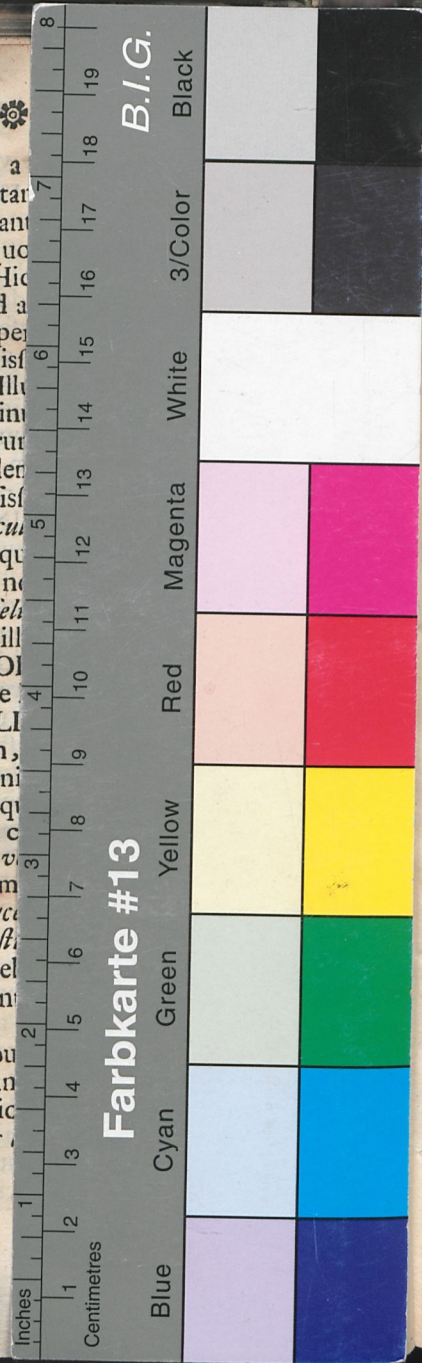
006 302 904

20

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. XVI

VT
SERENISSIMO. PRINCIPI. AC. DOMINO
DOMINO
FRIDERICO
MARGGRAFIO. BRANDENBVRGI. DVCI. BORVSSIAE
RELIQVA
SIDERI. TEMPORA. PER. HAEC. NVBILA. CANDIDISSIMO
DE. DIE. NOMINALI

D. VII. MART. A. R. S. CI^oDCCLVIII

H. L. Q. C

PIE. GRATVLANTES
BENEVOLE. AVDIANT
QVOT. QVOT. IAM. TENET. VRBS
LITERARVM. FAVTORES
QVA. PAR. EST. OBSERVANTIA. ROGAT
CVRIANI. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS. A. M
CAESAREAE. FRANCISCEAE. LIBERALIVM. ARTIVM. ACADEMIAE. CONSILIAR.
FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC.
HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITTERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP